

Stofvrij.nl

Blij met stofvrij!

www.blijmetstofvrij.nl

De nieuwsbrief Stofvrij.nl is een uitgave van de Branchebegeleidingscommissie van het Arboconvenant Grondstofallergie in de bakkerij, maalindustrie en bakkerijgrondstoffenindustrie.

Belangrijke doelstellingen van het convenant:

- stimulering van de preventie van grondstofallergie door een bewustwordingscampagne;
- voor alle bedrijven een stofbeheersingsplan om de blootstelling terug te dringen;
- een gezondheidsbewakingssysteem voor de hele branche;
- aanvullend onderzoek naar verdere, structurele oplossingen.

Het Arboconvenant Grondstofallergie in de bakkerij, maalindustrie en bakkerijgrondstoffenindustrie is een initiatief van: Nederlandse Brood- en banketbakkers Ondernemers Vereniging (NBOV), Nederlandse Vereniging voor de Bakkerij (NVB), Nederlandse Vereniging van Meelfabrikanten (NVM), Vereniging van Nederlandse Fabrikanten van Bakkerijgrondstoffen (NeBaFa), CNV BedrijvenBond, FNV Bondgenoten, Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

- "Juist kleine ondernemingen lopen heel groot risico" - pagina 2
- Commissie gaat knelpunten helpen oplossen - pagina 3
- Bakkerijdirecteur: "Grijp die kans!" - pagina 3
- Bakkerijgrondstoffenindustrie maakt vaart met GBS - pagina 4

Landelijk artsenteam staat paraat

Arbodienst helpt ambachtelijke bakkers

Arbodienst Commit gaat de ambachtelijke bakkers ondersteunen bij de uitvoering van het gezondheidsbewakingssysteem (GBS). De dienst heeft veel ervaring in het midden- en kleinbedrijf, heeft vestigingen in het hele land en is mede om deze redenen aangetrokken in het kader van het Arboconvenant Grondstofallergie. Commit is onderdeel van Interpolis en werkt voor onder meer de ambachtelijke slaggers.

Bedrijfsarts Ad de Rooij is bij Commit de projectleider. Hij is afkomstig van Stigas, de organisatie die arbodiensten verleent aan de agrarische sectoren en samenwerkt met Commit. Hij zegt: "Wij kennen het mkb en weten dat het flink aanpoten is in kleine bedrijven. Met wollige verhalen hoef je bij deze ondernemers niet aan te komen. Maar grondstofallergie is geen wollig verhaal en het gezondheidsbewakingssysteem ook niet, integendeel."

Bedrijfsarts in de buurt

Voor het GBS van de ambachtelijke bakkers staat een team van 19 bedrijfsartsen paraat, verspreid over de 18 vestigingen van Commit in de regio. Dit zogeheten bakkers-

Ad de Rooij

team is vertrouwd gemaakt met de problematiek van de grondstofallergie en is getraind door IRAS, het in beroepsziekten gespecialiseerde instituut van Universiteit Utrecht. IRAS is nauw betrokken bij de opzet en uitvoering van het GBS en maakt de analyses van de door werkgevers en hun medewerkers ingevulde vragenlijsten. De Rooij: "Tussen nu en april 2007 krijgen alle bakkers die op grond van de analyse van hun vragenlijsten een risico lopen of zouden kunnen lopen, een uitnodiging van Commit om contact op te nemen met onze bakkersdesk. We hopen dan dat ze een ▶

"Grondstofallergie moet in lesprogramma"

Esther Veurman was de gelukkige. Zij won tijdens de 'Blij met stofvrij!-dag' in Walibi World twee kaartjes voor de WK-voetbalwedstrijd Nederland-Argentinië. Leo van Beekum van FNV Bondgenoten feliciteerde haar. Esther is praktijkbegeleider op de bakkerijopleiding in Leeuwarden en Groningen. Zij heeft een duidelijke mening: het thema grondstofallergie moet op alle scholen in het lesprogramma worden opgenomen. Haar tip om stofarm te werken: "Consequent mee leren werken, dan wordt het gewoon vanzelfsprekend."

► afspraak willen maken met een van onze bedrijfsartsen in de buurt. We zijn nu met een pilot bezig. Kijken of het goed loopt." De bedrijfsarts zal met de bakker de allergieklachten bespreken. Mocht IRAS iets bijzonders zijn opgevallen, dan is de bedrijfsarts daarvan al op de hoogte, zodat hij daar tijdens het bezoek speciale aandacht aan kan besteden.

De Rooij: "Wie naar het spreekuur komt, krijgt alle aandacht die hij of zij nodig heeft. De artsen zullen de klachten uitgebreid en diepgaand bespreken. Alleen bakkers die

veel risico lopen, zullen worden doorverwezen naar de polikliniek voor bloed- en longonderzoek. Daarna volgt een tweede gesprek met de bedrijfsarts."

Onderzoek werkplek

Een werknemer met klachten als gevolg van grondstofallergie mag zelf beslissen of zijn probleem met zijn werkgever mag worden besproken. De Rooij: "Het kan nodig zijn dat een van onze arbeidshygiënisten de werkplek gaat beoordelen en de werkgever moet dat dan wel goedvinden. De arbeidshygiënist kan

Bedrijfsarts: "Juist kleine ondernemingen lopen heel groot risico"

Bedrijfsarts Ad de Rooij waarschuwt kleine ondernemers uit de grond van zijn hart: "Veel kleine ondernemers zijn dag en nacht bezig en zien aandacht voor arbeidsomstandigheden vaak als een kostenpost. Maar hoe kleiner je onderneming is, hoe meer risico je loopt. Je zult het maar steeds benauwder krijgen of je medewerker overkomt dat. Je loopt dan een heel groot risico om op een bepaald moment failliet te gaan."

"Juist kleine ondernemers moeten beseffen dat het hard nodig is dat er serieus gekeken wordt naar grondstofallergie. Zij moeten dus absoluut meedoen aan het gezondheidsbewakingssysteem en de vragenlijst invullen. En ervoor zorgen dat hun medewerkers dat ook doen. Bovendien: er zijn een heleboel preventiemaatregelen die weinig of niets kosten. Kijk maar in het handboek stofbeheersing."

adviseren hoe door anders te werken, klachten kunnen verminderen of worden voorkomen. Maar als een werknemer niet wil dat we met zijn werkgever gaan praten, gebeurt het niet. Toch moeten wij wel proberen te voorkomen dat de allergieproblemen van zo iemand uit de hand lopen. We zullen hem daarom vragen na een tijdje terug te komen, want zijn kwaal kan verergeren."

Is de situatie ernstig, dan komt de vraag aan de orde of de persoon in kwestie ander werk moet gaan zoeken. De Rooij: "Zo'n traject begeleiden we ook. We helpen met zoeken en eventueel omscholen.

Werkgevers en werknemers kunnen voor probleemsituaties aankloppen bij de Begeleidingscommissie Grondstofallergie."

De Rooij verwacht dat van de ongeveer 4.500 werkgevers en werknemers in de ambachtelijke bakkerij, er ongeveer 1.000 speciale aandacht behoeven. "Van deze groep zullen er denk ik zo'n vijfhonderd naar ons spreekuur komen, maar het zouden er natuurlijk twee keer zoveel moeten zijn."

IRAS: "Ambachtelijke bakkers krijgen voorsprong"

Prof. Dick Heederik van IRAS is blij dat er een landelijk opererende arbodienst (Commit) is geselecteerd voor de ambachtelijke bakkerijsector. IRAS is het in beroepsziekten gespecialiseerde onderzoeksinstituut van Universiteit Utrecht dat de vragenlijsten analyseert van het gezondheidsbewakingssysteem. Heederik: "De ambachtelijke bakkers krijgen met hun gezondheidsbewakingssysteem opeens een voorsprong op de industrie. Eén arbodienst voor alle werkgevers en werknemers in het midden- en kleinbedrijf betekent namelijk nogal wat. Alle betrokken bedrijfsartsen daar zullen hun kennis en ervaring met elkaar delen en zullen allemaal dezelfde taal spreken."

In de industriële sector moet wat dit betreft nog een slag worden gemaakt, denkt Heederik. Hij zegt: "Daar zijn verschillende arbodiensten bij het gezond-

heidsbewakingssysteem betrokken en die delen niet allemaal dezelfde kennis en spreken niet allemaal dezelfde taal. Een bedrijfsarts daar ziet misschien maar één keer per jaar een bakker en herkent een beroepsziekte of risico daarop misschien niet of niet zo snel. Het mkb krijgt nu een beperkte club bedrijfsartsen voor de hele branche. Met de specifieke kennis en ervaring die ze ontwikkelen, zullen ze goede beslissingen kunnen nemen en adviezen geven."

Prof. Dick Heederik

Bemiddeling bij meningsverschillen over allergiepreventie

Commissie gaat knelpunten helpen oplossen

Een speciale commissie krijgt een bemiddelende en adviserende taak in die gevallen dat werkgever en werknemer het niet met elkaar eens kunnen worden over passende maatregelen om de gezondheidsrisico's te verminderen. In deze nog op te richten Begeleidingscommissie Grondstofallergie komen vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers te zitten. Het secretariaat wordt ondergebracht bij de Commissie Brood en Banket van het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten.

De instelling van de begeleidingscommissie is het sluitstuk in het hele traject van preventiemaatregelen. Er kunnen zich situaties voordoen dat iemand grondstofallergie krijgt en dat het bedrijf niet kan of wil meewerken aan maatregelen hiertegen, bijvoorbeeld omdat de financiële middelen ontbreken. Of dat een werkgever om een andere reden weigert maatregelen te nemen om de gezondheidsrisico's weg te nemen. Maar het kan ook zijn dat een werknemer weigert mee te werken aan de oplossingen die de werkgever biedt. De begeleidingscommissie is ervoor om in dit soort specifieke conflict-situaties oplossingen aan te dragen. Betrokkenen zien de commissie als een soort smeermiddel waarmee zaken alsnog fatsoenlijk kunnen worden afgewikkeld.

Arbeidsbemiddeling

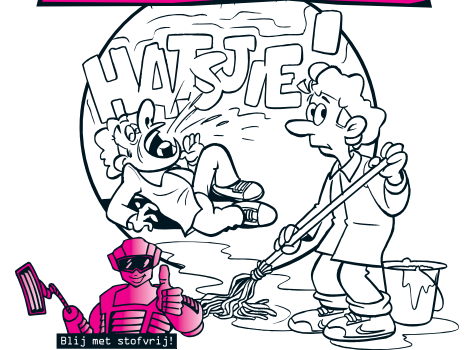
FNV-bestuurder Leo van Beekum, lid van de Branchebegeleidingscommissie van het arboconvenant, is blij met de instelling van

de Begeleidingscommissie Grondstofallergie. Hij zegt: "Ze is ervoor om te zorgen dat mensen niet uit de boot vallen of anderszins de dupe worden van het feit dat ze een grondstofallergie hebben. Wie in deze sector werkt, heeft daar bewust voor gekozen en wil er het liefst blijven werken. De commissie zoekt hiervoor oplossingen."

Die ondersteuning biedt de commissie ook als er noodgedwongen een werkplek buiten

Laat je niet vloeren...
ga dweilen!

het bedrijf of buiten de branche moet worden gezocht. De commissie is er verder om werknemers tegen zichzelf in bescherming te nemen. "Het mag niet zo zijn dat een werknemer met een grondstofallergie niet wil meewerken aan preventiemaatregelen en denkt 'laat mij maar lekker blijven werken'. Met als gevolg dat zo iemand ernstig ziek wordt", aldus Van Beekum. Hij verwacht dat bij een ernstig meningsverschil zowel werkgevers als werknemers snel de weg naar de commissie zullen weten te vinden: "Hetzij rechtstreeks, hetzij via de bond, hetzij via een arbo-dienst."

Bakkerijdirecteur: "GBS perfect preventie-instrument"

"Grijp die kans!"

Hij is 59 jaar, zoon van een bakker, zit al 44 jaar in de branche, is locatiemanager van bakkerij Kamps Nederland B.V. locatie Rotterdam en heeft altijd het gevoel gehad dat hij wel eens last zou kunnen hebben van grondstofallergie. "Tranende ogen zijn zo'n signaal", aldus Leo van den Berg.

Hij doet mede om deze reden ook zelf mee aan het gezondheidsbewakingsstelsel (GBS). Van den Berg: "Maar ik doe het niet alleen uit persoonlijke interesse, ook al loop ik elke dag door de bakkerij. Ik vind namelijk dat als je je medewerkers vraagt om de vragenlijst in te vullen, je zelf ook mee moet doen."

Het verbaasde hem niet dat hij na de analyse van zijn vragenlijst een uitnodiging ontving voor nader onderzoek. "Mijn bloed is onderzocht, mijn longen, maar helemaal dui-

delijk is het nog niet. Misschien heb ik meelstofallergie, maar huismijt zou ook de oorzaak kunnen zijn, of het huisdier van de burens waar je geregeld mee in aanraking komt. Het onderzoek loopt nog."

Van den Berg vindt dat iedereen in de branche de aangeboden kans om mee te doen aan het gezondheidsbewakingsstelsel, moet benutten. Werkgevers en werknemers. Hij zegt: "Het is namelijk een perfect preventie-instrument. Bovendien is het voor je eigen bestwil. Dus grijp die kans! Je kunt er problemen of ergere problemen mee voorkómen. Niet alleen gezondheidsproblemen, maar ook financiële. Wat denk je dat de wao je kost? Of wat een claim van een werknemer een werkgever zou kunnen gaan kosten?"

Leo van den Berg

Bakkerijgrondstoffenindustrie maakt vaart met GBS

De bakkerijgrondstoffenindustrie is volop aan de slag met het gezondheidsbewakingssysteem (GBS). Van de, in eerste instantie, elf geselecteerde ledenondernemingen hebben al negen de door personeelsleden ingevulde allergievragenlijsten van het GBS ingediend en de uitslagen toegestuurd gekregen. De overige twee bedrijven volgen binnen afzienbare tijd.

Branchevereniging Nebafa heeft de vaart erin gebracht met de aanstelling eind vorig jaar van een projectmanager: Cees Rosier, een man met meer dan dertig jaar ervaring op het gebied van personeel en organisatie, waarvan de laatste jaren in de bakkerijgrondstoffenindustrie, en oud-lid van de sociale commissie van Nebafa.

Rosier vertelt dat hij eerst is gaan overleggen met twee ondernemingen die al jaren bezig zijn met preventiebeleid. "Deze bedrijven wilden uiteindelijk meedoen en vervulden daarmee tevens een voorbeeldfunctie." Hij kon ze overtuigen van de voordelen van het GBS dat is ontwikkeld in het kader van het Arboconvenant Grondstofallergie. Rosier: "Een belangrijke boodschap voor directeuren, bedrijfsartsen en personeelszaken is het financieel te behalen voordeel, want dankzij de vragenlijst is het niet meer nodig om van iedereen bloed te laten prikken. Dat scheelt tijd én geld. Bovendien is het een unieke kans om op kosten van het arbo-project een nulmeting te doen onder alle personeelsleden."

Bloedonderzoek

In de meelindustrie en bakkersbranche werd al met de vragenlijst gewerkt, maar voor de bakkerijgrondstoffenindustrie is een aangepaste versie gemaakt. Het onderzoek levert

Cees Rosier

drie categorieën medewerkers op. De resultaten zijn op dit moment de volgende: voor 52% van de medewerkers is geen vervolgactie noodzakelijk, voor 30% is het niet zeker en voor 18% is een vervolgactie zeer zeker gewenst. Rosier: "Dit houdt in dat 48% van de medewerkers in aanmerking komt voor bloedonderzoek. Uit de nu bekend zijnde gegevens blijkt dat ongeveer een derde tot een kwart van het totaal aantal deelnemers gesensibiliseerd is voor een bepaalde stof, wat overigens niet wil zeggen dat er ook meteen sprake is van een probleem."

Hij wijst op het belang van de privacy van de deelnemers, wat geresulteerd heeft in de afspraak dat de individuele uitslagen op basis van de vragenlijsten gerapporteerd worden aan de bedrijfsarts van de onderneming. Dit gebeurt door IRAS, het Institute for Risk Assessment Sciences van Universiteit Utrecht, dat de vragenlijsten verwerkt. De bedrijfsleiding zelf ontvangt van IRAS alleen het totaalresultaat, bestaande uit het totaal aantal deelnemers en de aantallen per categorie.

Voorlichting artsen

Rosier gaat op verzoek van Nebafa ook aan 'nazorg' doen: "Nebafa wil de beweging erin houden en daarom zal ik eind 2006 begin 2007 de bedrijven opnieuw bezoeken. Tijdens mijn rondgang langs de elf bedrijven heb ik ook onderzocht of men bekend was met het handboek stofbeheersing en het stofbeheersingsplan en in de meeste gevallen was dat zo. Bovendien is gebleken dat er nog veel aan kennisoverdracht moet worden gedaan. Inmiddels zijn er voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd met bedrijfsartsen en arbodiensten van de bedrijven."

Hij is ondertussen met een tweede project voor Nebafa aan de slag: de introductie van het gezondheidsbewakingssysteem in een achttal ondernemingen, waarvan enkele in de periferie van de bakkerijgrondstoffenindustrie. Hij heeft er inmiddels zeven bezocht. Zijn conclusie: "Ook deze bedrijven zijn allemaal serieus geïnteresseerd."

Vrij ademen

Van alle afspraken die wij gemaakt hebben in het Arboconvenant Grondstofallergie, is de realisatie van het gezondheidsbewakingssysteem de belangrijkste. Een uniek systeem dat ons in staat stelt om alle mensen voor wie het werken met bloem en meel een risico vormt, te inventariseren.

Naar schatting valt ongeveer 10% van de mensen onder deze risicogroep. Dankzij ons aandeel in de totstandkoming en realisatie van het convenant, zijn de financiële risico's voor werkgevers in de bakkerijsector in principe van de baan. Maar wat blijkt? Meer dan de helft van de blootgestelde medewerkers uit het midden- en kleinbedrijf heeft het enquêteformulier, dat aan de basis staat van het systeem, niet ingevuld. Vanuit het grootbedrijf zijn wél bijna alle formulieren ingevuld. Een gemiste kans.

Als een medewerker niet meewerkt aan het gezondheidsbewakingssysteem, kan dat een levenlang benauwdheid, of erger lijden, tot gevolg hebben. Een werkgever kan voor enorme kosten komen te staan als zijn medewerker permanente longschade ontwikkelt door het werken in een stoffige omgeving. Door de risico's vroegtijdig op te sporen kunnen - vaak eenvoudige - maatregelen getroffen worden om verergering te voorkomen.

De oplossing is even simpel als doeltreffend: werk mee! Als u weet waar u aan toe bent, kunt u vrij ademen. Dat wil toch iedereen?

Rin van der Molen
Voorzitter Nederlandse Brood- en
baketbakkers Ondernemers Vereniging
(NBOV)